

21 mars 2025

MEDLEMSBREV 3 2025

Hej kära Vänner

Mars månad är som vanligt en växelperiod med ömsom härliga soldagar ömsom isande vindar, det vill säga som världen är i övrigt. Sedan förra medlemsbrevet har vi haft en visning av vad som händer på Slakthusområdet. Stort tack till Marcus Lindh från Atrium Ljungberg för en initierad berättelse om hur en ny urban stadsdel växer fram där mat och kultur får ta stor plats.

Vi är lite tidigt ute med det här medlemsbrevet, några av programpunkterna vi berättade om tidigare har ännu inte ägt rum men de kommer att genomföras som planerat.

Den av regeringen beställda utredningen om inordning av ArkDes och Statens Konstråd i Moderna Museet är ute på remiss fram till sista mars. ArkDes Vänner har lämnat in ett svar som sammanfattningsvis innebär att;

- vi helt motsätter oss utredningens förslag till inordnande av ArkDes i Moderna Museet
- vi helt motsätter oss utredningens förslag till samordning av ArkDes samlingar och bibliotek med andra institutioner
- vi anser att ArkDes måste finnas kvar och utvecklas som en självständig myndighet med full rådgivning över ekonomi och lokaler
- vi anser att Skeppsholmen som kulturdestination kan utvecklas genom samarbete mellan de institutioner som är samlade där
- vi anser att utredningen saknar analys och vision för vilken verksamhet som ska bedrivas, liksom referenser och konsekvenser om förslagen genomförs

Årets stämma kommer att hållas Tisdag 20 Maj i Aula ArkDes. Vi återkommer med mer info när det närmar sig.

Med risk för att vara tjugitiga passar vi åter på att påminna om att det är hög tid att förnya medlemskapet, för de som inte redan gjort det. Förra årets beiga kort gäller inte längre! Årets färg är grönt. .

PROGRAM

BROMMA KYRKA; ny tillbyggnad på Stockholms äldsta byggnad

Karolina Keyzer, som var ansvarig arkitekt, har gett oss den här beskrivningen:

Bromma kyrka sägs vara Stockholms äldsta byggnad som fortfarande är i bruk. Rundhuset byggdes år 1168, år 2018 firade kyrkan 850 år. Kyrkan har byggts om och till genom

århundradena. Idag består Bromma kyrka av en komposition av åtta delar, där vårt tillägg med absid, ljusbärare, hiss och en ny norrvänd förrätningsträdgård är den senaste. Vi blev inbjudna till ett parallellt uppdrag i två steg. Uppgiften var att varsamt gestalta ett nutida tillägg i dialog med tid och rum. Att bidra med omsorgsfull arkitektur, att ge plats för ett stilla rum med ljusbärare i tillägg till kyrkorummet och att samtidigt tillgängliggöra kyrkan för besökare och personal med hiss. Allt på mindre än 50 kvadrat, helst osynligt från vägen. Vi träffade kyrkoherden, lärde känna platsen, församlingen och byggnadens historia och drog oss till minnes vad min vän och läromästare, Ove Hidemark, professor i restaureringskonst, sagt om tid och tillägg.

Vi ritade ett litet hjälphus, ett syskon till kyrkans första medeltida utbyggnad, en kontrefor som stöttar kyrkan utan att röra den magnifikt stensatta norrväggen. I första steget föreslog vi att den kopplade men då samtidigt fristående absiden, skulle vara helt täckt av koppar som en fortsättning på det vackert ärgade koppartaken som samlar kyrkans alla delar till en helhet. I det andra steget fick absiden sin efterfrågade indelning med granitsockel, kalkputsad vägg och dubbelfalsat koppartak. Färgsättningen kommer både exteriört och interiört från granitens skiftningar i kyrkans norrvägg i tillägg till de ingående naturmaterialen.

Den extra höga sockeln har formats till en alltid uppvärmd utebänk, speglad på insidan av en yllefodrad betongbänk klädd i ofärgat Tärnsjöläder sytt på plats av Sadelmakarmästarna. Insidans golv av stora kalkstensplattor med fossiler från Norrvange, får rummet att kännas som en liten del av något mycket större. Kalkputsens indelning följer skarvarna i den platsgjutna betongen, i lädret och i golvet av sten och sand.

På dagen badar rummet i dagsljusljus från taklanterninen, övriga glaspartiars placering erbjuder både utblickar och insynskyddande vrår. På kvällen och i höstmörkret lyser levande ljus upp de putsade och såpbehandlade väggarna. Den smidda ljusbäraren är en del av rummet. Mjukhet och ljuddämpning ger konstsovmästare Katarina Evans vackra draperi som vi ritat med reverens till arkitekten Gunnar Asplund och Skogskyrkogårdens vackert omsorgsfulla arkitektur.

Karolina Keyzer och **Emma Lindegård**, som arbetade med projektet på Karolinas kontor, kommer att visa oss kyrkan tillsammans med kyrkoherden **Torbjörn Gustavsson**. Karolina hade även ansvar för landskap och inredning. Bygget genomfördes 2021.

TID OCH PLATS: Onsdag den 23 April, kl 17.30 - 19.00 (ca).

Vi samlas vid kyrkan strax före 17.30. Med kollektivtrafik åker man enklast T-bana till Brommaplan och därifrån buss 117 mot Spånga Station och stiger av vid hållplats Bromma Kyrka.

OBS! Anmälan och avgift

Anmälan via mail. Avgift 100:-/person, betalas i förväg via BG eller Swish, men först när plats bekräftats.

NORRA STATIONSPARKEN och HAGAPLAN

I gränsområdet mellan Stockholm och Solna växer nya Hagastaden fram kvarter för kvarter, tätare än någon tidigare stadsdel. Genom hela området löper ett parkstråk från öst till väst, en grönskande lunga, utformad av AJ Landskap. Vi hämtar följande beskrivning från hemsidan;

Norra Stationsparken utformas som en grönskande lunga i staden med rumsskapande och artrik grönska, sitt- och mötesplatser, vattenlek med mera. Målet med gestaltningen har varit att skapa en variationsrik parkmiljö i mänsklig skala med bra mikroklimat som är tryggt och hållbart utformade.

Den öst-västliga delen av parken är en långsträckt, svagt terrasserad park inramad av trädrader och kantas av Hagaesplanaden, som söder om parken utgörs av en gånggata och norr om parken en cykelgata. Nivåskillnaderna är karaktärsskapande och de plana ytor som skapas utformas utifrån funktion och klimatläge. En inre parkväg längs den södra sidan kopplar ihop parkrummen med ett böljande och svepande formspråk. Dagvatten hanteras lokalt och fördröjs genom långsgående diken som kantar parken. Dagvatten från gatan leds in i parken.

Delar av den nord-sydliga delen av parken är redan anlagd och är utformad som en serie tydliga rektangulära terrasserade lek-, aktivitets- och parkytor för olika åldersgrupper. Den sluttar kraftigt från norr till söder och tar upp en höjdskillnad på fem meter. Genom parken slingrar sig ett rampsystem som ökar tillgängligheten. Mellan ramperna skapas parkrum med aktivitetsbaserat innehåll.

Hagaplan är det nya torget i Hagastaden och stadsdelens största och viktigaste offentliga stadsrum. Torget ligger i gränsen mellan Stockholm och Solna och blir en central kollektivtrafiknod och omstigningsplats genom mötet mellan tunnelbana och ett flertal busslinjer. Hagaplan blir ett sammanlänkande torg mellan Stockholm och Solna och får även funktionen av entrétorg för det nya universitetssjukhuset Nya Karolinska Solna.

Omgivningen utgörs av en tät stad med låg andel friyta per invånare. Hagaplan blir därför viktigt som offentlig friyta, inte bara för besökare och arbetande, utan även för boende i stadsdelen.

Hagaplans torgrum splittras upp av bebyggelse och torgets olika delar får delvis olika funktioner och rumsliga förutsättningar och därigenom olika karaktärer. Ingångspunkten för gestaltningen har varit att inordna Hagaplans olika karaktärer i en sammanhållen helhet med karaktärsfull och tydlig identitet.

Hagaplan omges av breda gator och stora byggnader. Träd används därför i hög grad både längs gator och på torget som viktiga rumsskapande element och även för att skapa en behaglig mänsklig skala på torget.

Hagaplan är ett torg och stadsrum med identitet och med plats för många värden och aktiviteter som samsas på liten yta. Torget byggs upp av tre olika karaktärer inom en sammanhållen helhet: ett klassiskt öppet stadstorg, ett grönskande parktorg och ett utåtriktat gatutorg. Torget hålls samman som ett torg genom gemensamt golv av natursten och karaktärsfull användning och utformning av sittmöbler, murkanter och träd.

Höjdskillnader nyttjas för att skapa rumsligheter och ger förutsättningar för olika värden och för ett varierat folkliv med plats för alla. Trädens volymer används som rumsskapande element och för att överbrygga skalan mellan människa och byggnader - staden i ögonhöjd.

Anders Jönsson har varit ansvarig arkitekt och kommer att guida oss runt och berätta om detta stora parkprojekt.

TID OCH PLATS: Torsdag den 8 Maj, kl 16.00 - 17.30 (ca).

Vi samlas strax före 16.00 vid den runda Life-Sciencebyggnaden vid Hagaplan.

OBS! Anmälan och avgift

Anmälan via mail. Avgift 100:-/person, betalas i förväg via BG eller Swish, men först när plats bekräftats.

NYCKELVIKSSKOLAN - en ny årsring

Många är de blivande konstnärer och arkitekter som gjort ett förberedande år på Nyckelviksskolan. För att möta nya och växande behov fick Marge Arkitekter i uppdrag att rita en tillbyggnad, som stod klar 2023. Från Marge's hemsida hämtar vi följande beskrivning;

Nyckelviksskolan på Lidingö grundades 1955 och erbjuder högskoleförberedande utbildning inom konst, konsthantverk, arkitektur och design, samt hantverkspedagogik. Skolan behövde göra en rockad av sina lokaler och gav i samband med det Marge uppdraget att rita en tillbyggnad för keramik- och skulpturverkstäder.

Nyckelviksskolans befintliga byggnader är uppförda vid olika tidpunkter och har fasader av puts och tegel. I denna kontext fungerar den nya tillbyggnaden både som en sammanbindande länk och som ytterligare en årsring i skolans historia. Byggnadsvolymen framträder som en inkilad monolit, ett skulpturalt block i tegel där ytor har blivit utmejslade för att skapa rum. Volymen anpassar sig efter de befintliga byggnaderna men ger också ett självständigt och samtida intryck.

Tillbyggnaden skapar en omfamnande och inbjudande entré mot trädgården i öster. I väst vetter den mot en framtida stenlagd arbetsgård som ska användas som undervisningsyta utomhus. Suterrängvåningen med keramikateljéer har en tung nedgrävd betongstomme. Övervåningen har en lätt trästomme med synliga limträbalkar i tak och rymmer skolans skulpturateljéer. Generellt är material och utformning valda utifrån verksamhetens behov och för att tåla mycket slitage.

Mia Nygren, som varit handläggande arkitekt på Marge, och skolans rektor **Cecilia Darle** kommer att berätta om projektet och om Nyckelviksskolan.

TID OCH PLATS: Torsdag den 22 Maj, kl 16.30 - 18.00 (ca).

Vi samlas strax före 16.30 vid skolans entré. Med kollektivtrafiken åker man tunnelbana till

Ropsten och tar buss därifrån, finns flera alternativ. Ex 204 eller 201 mot Elfvik eller Kottla, hållplats Sturevägen varifrån det är en tiominuters promenad.

Eller buss 203 eller 225 mot Näset eller Sticklinge, hållplats Dalängen plus kort promenad.

OBS! Anmälan och avgift

Anmälan via mail.

Avgift 100:-/person, betalas i förväg via BG eller Swish, men först när plats bekräftats.

MEDLEMSAVGIFT 2025

Det hög tid att be alla som vill fortsätta att delta i Vänföreningens program att betala in årsavgiften för 2025. Det hoppas vi förstås att alla vill och alla är naturligtvis välkomna att locka med nya medlemmar bland släkt och vänner.

Medlemsavgiften gäller per kalenderår och är 2025 oförändrat densamma som de närmast föregående åren:

Enskild medlem 400:-

Parmedlemmar 600:-

Det gröna medlemskortet för 2025 skickas ut allt eftersom medlemsavgiften betalas in.

Observera att förra årets beiga medlemskort inte längre gäller för entréer och rabatter på ArkDes och Moderna Museet.

VAD MER.....?

BETALNINGAR

Betalning av medlemsavgift liksom för avgiftsbelagda program görs, om inte annat anges, till föreningens

BG 5481-5634, eller

Swish 123 386 03 68.

Var noga med att ange namn och vad betalningen avser.

MAILADRESSER

Vi försöker spara in på kopiering och portokostnader. Så, om ni får detta medlemsbrev som traditionell ytpost, skicka oss en mailadress för framtida utskick. Det är även enklare och snabbare att informera om vad som händer och eventuella ändringar via mail. Vi skulle helst helt vilja avskaffa pappersutskick.

ANMÄLAN TILL PROGRAM

Anmälan görs, om inte annat anges, via mail till föreningen: *vannerna@arkdes.se*. Kansliets telefon är för närvarande ur funktion! Vid förhinder att delta i anmält program vänligen meddela detta så snart som möjligt, så att andra kan ges plats. Vi har ofta en väntelista.

ArkDes - Vad händer?

ArkDes har ett digert program med aktiviteter de kommande veckorna. Man kan ta del av samtal, utställningsvisningar, familjeworkshops och dagliga Unboxings. Här ett urval av kommande program:

Tisdag 25 mars, 18.00-19.00. Bokpresentation: *Gunnar Asplund. Arkitekt i brytningstid 1909-1931*.
Samtal kring Eva Erikssons nyutkomna verk om Asplund.

Tisdag 8 april, 17.30-19.00. *Design-bar: Hur designar vi framtiden?*

Tisdag 13 maj, 17.30-19.00. *Design-bar: Den mindre ortens form.*

På ArkDes hemsida finns mer info och alla uppgifter om detta och om kommande utställningar och aktiviteter på museet. Där kan man även anmäla intresse att få ArkDes nyhetsbrev, för löpande info om vad som händer på ArkDes.

CAFÉ BLOM

Café Blom har öppet varje dag utom måndag mellan 11.00 och 17.00, fredag till 19.00. Med årets gröna medlemskort i ArkDes Vänner har man dessutom 10% rabatt på allt utom alkoholhaltiga drycker.

À bientôt

Pia Kjellgren Schönning

Ylva Lagerquist

Klas Schönning

ArkDes Vänner

c/o ArkDes
Box 16410
103 27 Stockholm
Telefon: 08 611 35 96 (tillfälligt ur bruk)
Mail: vannerna@arkdes.se
BG 5481-5634
Swish 123 386 03 68
www.arkitekturensvanner.se

Detta nyhetsbrev skickades till er eftersom ni är medlem i ArkDes Vänner. Om ni inte längre önskar få utskick från oss vänligen avregistrera er via mail